

Jāņa evaņģēlija ekseģēze

Akadēmiskie kredītpunkti

2 KP (3 ECTS)

Iepriekšējo kursu prasības

Jaunās Derības grieķu valoda

Apstiprināts

Metodiskās komisijas sēdē (augusts, 2020.)

Kursa autors

Mg theol Aleksandrs Bite (aleksandrs.bite@apollo.lv)

Saturs (kursa anotācija)

Studējošie tiek iepazīstināti ar jautājumiem par Jāņa evaņģēlija autorību, datējumu un vēsturisko kontekstu; tiek aplūkotas evaņģēlija galvenās tēmas un no tām izrietošie teoloģiskie atzinumi. Kursā tiek vērsta uzmanība uz Jāņa evaņģēlija unikālajām iezīmēm citu evaņģēliju vidū un parādīts, kā evaņģēlists, lietojams atsauces uz Veco Derību un tajā sastopamos simbolus (ūdens, gaisma, dzīvība u.c.) pasludina, ka Jēzus ir Kristus. Kursā iekļauta arī oriģinālteksta analīze un diskusijas.

Mērķi

- Iezīmēt Jāņa evaņģēlija īpašo vietu citu evaņģēliju vidū;
- atklāt Jāņa evaņģēlija būtisko nozīmi Baznīcas teoloģiskajā attīstībā.

Sasniedzamie rezultāti

Zināšanas

Pēc veiksmīgas studiju kursa apgūšanas studenti zina:

- Jāņa evaņģēlija autorību, datējumu un nolūku;
- Jāņa evaņģēlija nozīmīgumu Baznīcas teoloģijas attīstībā;
- Jāņa evaņģēlija īpašās iezīmes atšķirībā no sinoptiskajiem evaņģēlijiem;
- kādas personas izceltas Jāņa evaņģēlijā atšķirībā no sinoptiskajiem, un kāds ir to vēstījums;
- Vecās Derības vēstījumu, svētku un personu lietojumu Jāņa evaņģēlijā.

Vērtēšana

Patstāvīgais darbs
Eksāmens

Prasmes

Pēc veiksmīgas studiju kursa apgūšanas studenti prātīs:

- argumentēti un pamatoti izklāstīt Jāņa evaņģēlija galvenos teoloģiskos akcentus; Patstāvīgais darbs
Eksāmens
- parādīt, kā Jāņa evaņģēlijs ietekmējis Baznīcas teoloģiskās domas attīstību.

Kompetences

Pēc veiksmīgas studiju kursa apgūšanas, studenti spēs:

- veikt dziļu un teoloģiski pamatotu Jāņa evaņģēlija ekseģēzi, gatavojot sprediķus un Bībeles stundas. Patstāvīgais darbs
Eksāmens

PILNA LAIKA STUDIJAS

Lekciju un semināru plāns

<i>Tēma</i>	<i>Akademiskās stundas (45 min)</i>
1. Ievadjautājumi par evaņģēlija autorību, datējumu, sarakstīšanas vietu, nolūku. Prologa ekseģēze (1:1-18): Logosa fons, struktūra, ekseģēze.	2
2. Jāņa Kristītāja liecības ekseģēze, Jēzus kristība, pirmie mācekļi (1:19-51).	2
3. Kānas brīnums (2:1-11, 13-22) un tempļa šķīstīšana.	2
4. Sarunas ar Nikodēmu (3:1-21). Saruna ar samariešu sievu (4:1-42).	2
5. Jāņa evaņģēlija 6. nodaļa kā euharistiskā homīlija; dažādi uzskati. Sarunas par maizi no debesīm ekseģēze (6:1-59).	2
6. Vēsturiskais un teoloģiskais ievads Būdiņu svētkiem. Ekseģēze: Jēzus Jeruzalemē būdiņu svētku laikā; Pasaules gaisma	2
7. Ekseģēze: akla piedzimušā dziedāšana (9:1-41).	2
8. Ekseģēze: Jēzus ir Labais gans (10:1-21). Lācara augšāmcelšana (11:1-53)	2
9. Ekseģēze: Jēzus nāk uz Jeruzālemi, tiesa (12:1-50).	2
10. Ekseģēze: mācekļu kāju mazgāšana (13:1-20). Diskusija par mīlotā mācekļa personu.	2
11. Ekseģēze: nodevība, Jaunais bauslis (13:21-38).	2
12. Jēzus kā Ceļš, Patiesība un Dzīvība, Vīna koks (14:1-16:33).	2

Jāņa evaņģēlija ekseģēze

---

13. Sv. Gars kā Paraklētis. Diskusija.	2
14. Jēzus "Augstā Priestera lūgšana" (17:1-26).	2
15. Jēzus ciešanas un nāve (18:1-19:42).	2
16. Jēzus augšāmcelšanās un parādīšanās mācekļiem (20:1-29). Noslēgums un nolūks (20:30-31).	2
KOPĀ	32

Patstāvīgā darba plāns

	Patstāvīgais darbs	Stundu skaits izpildei
1.	Apgūt docētāja norādītos literatūras avotus.	36
2.	Ekseģēzes sagatavošana	12
		48

Vērtējums

	Plānotie studiju rezultāti			% no gala vērtējuma
	Zināšanas	Prasmes	Kompetences	
Patstāvīgais darbs	+	+	+	50
Eksāmens	+	+	+	50
				100

Literatūra

Pamatliteratūra un informācijas avoti

1. Nestle (Eberhard and Erwin) & Aland (Barbara and Kurt). *Greek-English New Testament*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1981, 9th edition, 2001 (vai jaunāka).
2. Morris, Leon. *The Gospel according to John*. Revised Edition. Grand Rapids, Michigan: William B. Eerdmans Publishing Company, 1995.
3. Johnson, Luke Timothy. *The Writings of the New Testament: An Interpretation*. Philadelphia: Fortress Press, 1986.

Ieteicamā literatūra un informācijas avoti

1. Brown, Raymond E. *The Gospel according to John: Introduction, translation and notes*. 2 volumes: Anchor Bible 29, 29A. Garden City, NY: Doubleday, 1966-1970.
2. Carson, D.A., Douglas J. Moo, Leon Morris. *An Introduction to the New Testament*. Grand Rapids, Michigan: Zondervan Publishing House, 1992.
3. Francmans, Martins. *Dieva Vārds aug: ievads Jaunajā Derībā*. Rīga: Luterisma mantojuma fonds, 2001.
4. Guthrie, Donald. *New Testament Introduction*. Downers Grove, Illinois: Inter-Varsity Press, 1976.
5. Kummel, Werner George. *Introduction to the New Testament*. Revised edition, translated by Howard Clark Kee. Nashville, TN: Abingdon: 1975.